

Arapça Turani Bir Dil mi?

Bu yazıyı hazırlamaktaki amacımız yorumdan ziyade 1930'lu yıllarda yazılmış bir eserin tanıtımını yapmaktır. Son günlerde Hz. Muhammed (S.A.V.)'in Türk kökenli olduğu yönünde ortaya çıkan bazı görüşlere göre; Araplar, Orta Asya'dan şimdiki yaşadıkları bölgelere gelmiş Turani kavimlerdir, kullandıkları dilin bağlı bulunduğu dil ailesi olan Hami-Sami dil ailesi de köken bakımından Turani'dir. Bu görüşler, Atatürk tarafından ortaya konulan "Güneş-Dil Teorisi" ne bağlı olarak savunulmuştur. 1930'lu yıllarda, kısaca Avrupa medeniyetini kuran Etrüsklerin, Anadolu'da yaşayan Sümerlerin ve bunların kullandıkları dillerin Türk kökenli olduğunu ispat etmeye çalışan düşüncelerin kağıtlara döküldüğü, araştırmaların yapıldığı dönemlerde de üzerinde durulan görüşlerdir. Çünkü o yıllarda, bu amaç için yazılan eserler vasıtasıyla "bu araştırmalar Türklüğün siyasi varlığını kurduğu ve koruduğu kadar fikri ve harsi varlığını da kurmak ve cihanda layık olduğu mevkie yükseltmek azminde bulunan ulu Gazi'nin vücade getirdiği ilmi intibahın eseridir." düşüncesi verilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla yapılan araştırma ve çalışmalar neticesinde "Türk gençliği ümit ederim ki bunu az zaman içinde yapacak ve Türk dilinin diller anası, Türk ırkının milletler anası olduğu büyük hakikatini bütün dünyaya tanıtacaktır."

Alıntılardan da anlaşılacağı gibi bu yıllarda "Türk dilinin diller anası, Türk ırkının milletler anası" olduğunu ispat etmek, dil çalışmalarının amacı olmuştur.

İşte bu dönem eserlerinden biri de Yusuf Ziya'nın 1933 yılında İstanbul Marifet Matbaası tarafından yayınlanan Samiler-Turaniler adlı 322 sayfalık eseridir.

Eserin giriş bölümünde anlatılanlara göre dördüncü devir (buzul çağı) adamları, yüzlerce asır Sibiryaya ve Turan yaylasını çeviren buz çemberleri içinde yaşadıkdan sonra, buzların erimesiyle daha uygun yaşama imkanları bulunan yerlere doğru göç etmişlerdir. Bunların bir kısmı da Kafkas eteklerinden Anadolu'ya, Fırat ve Dicle kıyılarına, bir bölümü de Horasan ve İran üzerinden Basra Körfezi'ne ve Arabistan'a inmishlerdir. Arabistan'a gelen kabilelerden "Arba" adlı kabile zamanla genelleşerek Arap adını almıştır. Yazara göre bu bölgelere gelen kabileler Türkçe'nin çeşitli lehçelerini kullanmaktaydılar, yani Sami dillerinin "cezirleri bir aslı müştereke, bir membaı müştereke ittisal eder ki o da Türkçe'dir." Eserin birinci bölümünde "Semitik kavimler" başlığı ile Hami-Sami dil ailesinin teşekkülü üzerinde durulmuştur. Bölümün ilk sayfalarından itibaren yazar öncelikle bu dilleri konuşan halkın kökeni hakkında bilgi vermektedir ki yazarın bunu yapmaktaki amacı "Semitik akvam ve kabaili tetkik ettiğimiz vakit bunların elyevm ahfadı Asya ortalarında yaşayan Türk akvam ve kabailinden başka bir şey olmadığını" ispattır. Hami-Sami dil ailesi bu ismi, bildiğimiz gibi, Hz. Nuh'un oğulları Ham ve Sam'ın Tevrat'ta geçen isimlerinden almıştır. Yazara göre Ham ve Sam isimleri Türkçe "Kam" kelimesinin fonetik değişime uğramış şekilleridir ve "Gök" anlamına gelmektedir. Hz. Nuh'un üçüncü oğlu Yafis ise Türkçe'deki "yapıcı" kelimesidir.

Yazar eserinde, Tevrat'ta düzenlendiği şekilde jeneolojii verdikten sonra bu soy ağacındaki isimlerin hangi Türk kabilelerinin değişikliğe uğramış şekli olduğunu anlatmaktadır. "Tevrat'ın Sam, Ham ve Yafis'e isnat ettiği akvamın her biri bu günde şarki ve orta Asya'da yaşamakta olan Türk oymaklarından başka bir şey değildir." Yusuf Ziya'ya göre Yafis'in evlatları şunlardır:

"Gomer"ler: Kimmerler'dir.

"Eşkinaz"lar: Işık, ışıklı adını taşıyan kabiledir.Özbek kabilelerinden İşkalı adıyla bulunmaktadır.

"Rifat"ler: Kafkaslardaki Rif kabilesidir.

"Togarma": Doğu Asya'da bir Türk kabilesidir.

"Magog". Bildiğimiz Moğollardır.

"Maday"lar: Med kabilesidir.

"Yavan"lar: İyonlar, yani Yunanlılardır. İyon halkı ise Türklerin "Ay" kabilesidir.

"Alişa": Saruların dört büyük kabilesinden biridir.

"Tarsis"ler: Asya'nın büyük bir kabilesi olan Tartış/Tarduş/Tartuş'lardır. Orhun Kitabeleri bunlardan şikayetle bahseder.

"Kitim"ler: Kitay denilen ve eski dönemlerde Çin'e ismini vermiş olan kabiledir.

"Dodonim"ler: Bunlar Tödün, Tözön veya Tütün kavmi olmalıdır.

"Tubal": Türklerin meşhur kabilelerinden Tubalardır.

"Meşeg"ler: Ermenistan bölgesinde yaşamış olan Moşoglardır. Moskova şehri bunların eseridir.

“Tiras”: Yafis’in diğere oğlu ve bizim için en önemli olanı da budur. Çünkü kelimenin aslı Türk’tür. Bunlar İtalya’da Etrüsk; İyoniyen ve Finike sahilllerinde Tur şehrini oluşturmuşlardır.

“Şu hale nazaran Tevrat’ın Yafis evladı olmak üzere gösterdiği akvam kamilen Türk kabildir.”

Tevrat’ta Ham oğulları ise şöyle gösterilmiştir:

“Kuş”lar: Bugün bunların nesli Asya’nın her yerinde kuş oymakları bulunur.

“Saba”lar: Türk oymağıdır ki Sebeler adıyla bilinmektedir. Seba kraliçesi Belkis meşhurdur.

“Havillâ”lar: Kaballardır. Kafkas eteklerinde yaşamışlardır.

“Sabta”lar: Altay Türkleri arasında Çaptı adıyla yaşamakta olan kabiledir.

“Raema”lar: İrig veya Yarug isimli Türk kabilelerinden biridir.

“Nemrut”lar: Aslı İmüdüdür.

“Mısrayım”: Mısır halkıdır.

“Lûdim”ler: Lut kavmidir.

“Anamim”ler: Anu kabilesidir. Ana anlamındadır.

“Naftohim”ler: Nabat kabilesidir.

“Patrozim”ler: Yomutlar’da Batrak adıyla bulunmaktadırlar.

“Kaslohim”: Kaş kabilesidir ki Asya’nın her yerinde bulunurlar. Yinsey Türklerinden Karagaslar ve Kaçinski Tatarları ve Abakanlar arasında bulunurlar.

“Kaftorim”: İsmi Göktür/Göktürk olması kuvvetle muhtemeldir.

“Kanan”lar: Asıl adı Kana’dır ki Türk şecerelerine göre Oğuz Han’ın ahfadındandır.

“Sidon”: Sitlerdir. Bunlar Heyve Türkmenlerindedir.

“Yebuz”lar: Türkistan’da Kırkmingyüz kabileleri arasında Yabu adıyla bulunurlar.

“Amor”lar: İmor adıyla bilinen Türkmen kabilesidir.

“Gırgaz”lar: Kırgız dediğimiz büyük Türk boyudur.

“Heve”ler: Efe Türkleridir.

Sam’ın oğulları:

“Arpakşat”lar: Yazar eserinde, Sam’ın oğullarından biri olup bugünkü Arap milletini gösteren Arpakşat’ın bir şubesi olan Asya’da Arpacı adıyla yaşamakta olan Arpag kabilesi olduğunu belirtir. Yazara göre bunlar Arabistan’a ilk gelen ve adını o kıtaya veren Türk kabilesidir.

“Şelah”lar: Tike Türkmenlerinin içinde bulunan Salahlı, Saluk adıyla bilinen Türk kabilesidir.

“Peleg”: Asya’da Paylagas adıyla yaşayan Türk kabilesidir.

“Yoktan”: Yakut Türkleridir.

“Elmudat”: Altaylardaki Elmat kabilesidir.

“Yerah”: Yaruk kabilesi. Tike Türkmenlerindedir.

“Hadoram”: Esen Türkmenlerinin Hadur kabilesidir.

“Ozal”: Bu da Esenlilerin bir oymağıdır.

“Sebe”: Şor Türkmenlerinin bir şubesidir.

“Elam”: Kırgızlar arasında önemli bir oymak olarak bulunurlar.

“Asur”: As ve ur kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuştur. “Nuru beyza” anlamındaki bu kelime de Türkçe’dir.

“Aram”: Ar kabilesi Altaylar’da bir oymaktır.

Bunlar dışında Kuran’da isimleri geçen Ad, Themud ve İmilak/Amilak kabileleri de Türklerin At, Tümet ve İmlak kabileleridir.

Arap şecerelerinde de Arap ve Arabistan isimlerinin Arba kelimesinden geldiği belirtilir ki bu isim de yazara göre Arpag: Arpak kelimesidir.

Arap şecerelerindeki Kuzey ve Güney Arabistan kabilelerinin hepsi de Yusuf Ziya’nın eserinde Türk kabilesi olarak gösterilir. Bu kabilelerin birisi de Peygamberimizin de mensup olduğu Kureyş kabilesidir. Bu kabile “Türklerin Kuruş kabilesidir ki ezminei kadîmede Ege denizi havzasında çok yerlerde izine tesadüf olunmaktadır. Bilhassa Üsküdar’ın eski ismi Hirisopolis yani Hırıs, Kuruş şehri bu kabileyi göstermektedir. Bugün bu kabile Türkistan’da inhilal etmiş gibi görünür ve Dersim dağlarında bulunan Kureşan kabilesi de bu Kuruş kabilesidir ki nihayetinde mutat olarak bir “n” lahik olmuştur.”

İşte günümüzdeki tartışmanın bir kaynağı da eserde savunulan bu görüştür ki yazara göre; değişik lehçeler konuşan bu Türk kabilelerinin kaynaşmasından Araplar diye adlandırılan millet ve bunların dili olan Arapça meydana gelmiştir. Arapça’ya akraba olan diğer diller de böylece oluşmuştur.

Eserin ikinci bölümü Arapça'ya ayrılmıştır. Bu bölümde de yazar genellikle Türkçe bir kelimenin Arapça'da aldığı muhtelif şekilleri vermiştir. Buna göre; aslı Türkçe olan Arapça'nın dışını örten perdenin bir kenarı kaldırılır kaldırılmaz, Türkçe'nin çehresinin meydana çıktığı ve Arapça kelimelerin köken bakımından Türkçe olduğu ispat edilmeye çalışılmıştır.

Ayrıca yazar bu ikinci bölümde Arap harflerinin sırasını takip ederek bunların Türkçe kelimelerden nasıl farklılaştıklarını ve bu değişiklikleri örneklerle açıklamaya çalışır ve bu uzun bölümü şu cümlelerle özetler: "Şu gösterdiğimiz binlerle misallerden açıkça anlaşılacak ki Arap lisanının bünyesi ve temeli Türkçe ve Turani lisanlardan başka bir şey değildir. Bu lisanı konuşanlar; kabileler bahsinde isimlerini zikrettiğimiz ve hangi Türk kabileleri olduğunu gösterdiğimiz Türk kabileleri idi. Ve bu kabileler içinde Ural'dan Bahri muhiti kepire kadar bugün de yaşayan akvamın muhtelif lehçelerini ve muhtelif gramer tarzların istimal eden diğer kabileler dahi beraberce kaynaşıyorlardı. İşte Arap lisanının normal Türkçe'den gayri aldığı istikamet bu kaynaşmanın, bu birbirine girişmenin tabii bir neticesidir."

Eserin "Son Görüş" bölümünde de yazar, savunduğu fikirlerden elde ettiği sonuçlara yer verir. Buna göre Sümerler ve Arbalılar, kuzey Asya'dan ilk gelen insan dalgalarını oluşturuyordu. Sümerler Fırat ve Dicle kıyılarına inerken, Arbalılar da Basra körfezi yoluyla Arabistan sahillerine ve içlerine yerleşmişlerdir.

Yazara göre Arapların Sibiryaya ve Turan yaylasından gelen insanlar olduğunun en belirgin delili Arap kabile isimleri, Arapça kelimeler ve bu dilin kurallarıdır. Bu deliller dışında Arapça'daki ziraate ait kelimelerin Asya'dan geldiği gerçeği önemlidir. Ayrıca Arapların ren geyiğini bilmiş olmaları da bir delildir. "Malumdur ki bu geyik şimalde buzlar arasında yaşayan bir hayvandır, bu hayvan Yakutlar için Sibiryaya'nın ebedi karları ve buzları içinde atın ve ineğin vazifesini görmektedir. Yakutlar'ın kızaklarını bu hayvan çeker, Yakutları, çocuklarını bu hayvan südile besler. Arabistan'da ren geyiği asla yaşamış değildir ve Arabistan çölleri hiçbir vakit kar ve buz tabakaları altında kalmamıştır. Şu halde Araplar şimalden Sibiryaya ve Turan yaylasından gelmiş olmayıp da Arabistan'ın yerli ahalisi olsalardı bu hayvan hakkında nereden vukuf peyda edeceklerdi ve nasıl olup da o geyiğe şimalde verilen isim Arabistan'da da verilmiş olacaktı. Buna aklen imkan ve ihtimal tasavvur bile edilemez. Şu halde bunun yegane sebebi Arapların cumudiyeler çözülmeye evvelki devirlerde Sibiryaya ve Turan yaylasında yaşamış olmaları ve ren geyiğini orada tanıyarak ismini de o sahadan Arabistan'a getirmiş bulunmalarındır. Bunun başka türlü tevcih ve tefsiri mümkün değildir. Bütün bu ahval Arapların yukarı Asya'dan gelmiş Turani akvam olduklarının bedihi delillerindendir ve işte bundan dolayı Arap lisanı da Turani cezirlerden tekevün etmiş ve fonetik tahavvüllere uğramış bir lisandan ibarettir."

Yazımızın başlarında da belirttiğimiz gibi, bugünlerde ortaya atılan Arapların ve Hz. Muhammed (S.A.V.)'in Türk kökenli olduğu yönündeki görüşlerin kaynaklarından biri olan Samiler-Turaniler adlı eserini Yusuf Ziya şu cümlelerle sonuçlandırmaktadır:

"Önümüzde muazzam bir bina vardır ki bütün taşları, keresteleri Türkçe'den ve bunlar arasında harç vazifesini gören şeyler Türkçe'den ve Turan dillerinden alınmıştır, fakat üzerine öyle bir boya vurulmuştur ki heyeti umumiyesine bakıldığı vakit Türkçe ile bir münasebet arz etmez gibi görünür, buna rağmen binayı terkip eden ankaş ayrı ayrı yoklandığı vakit Türkçe olduğu anlaşılır. Vazifemiz bu ankazı bulmak, tanımak ve göstermektir; bununla o binaya tesahüp etmek kastu niyetinde değiliz, maksadımız ancak beşeriyetin tarihi mebdini bulmak ve medeniyetin seyirindeki amilleri anlamak ve göstermekten ibarettir."

Yrd. Doç. Dr. Çimen Özçam

* Fırat Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Elazığ.

1 Yusuf Ziya, Samiler-Turaniler, İstanbul 1934, s.3

2 Yusuf Ziya, a.g.e. s.7

3 Yusuf Ziya, a.g.e. s.11

4 Yusuf Ziya, a.g.e. s.12

5 Yusuf Ziya, a.g.e. s.16

6 Yusuf Ziya, a.g.e. s.18

7 Yusuf Ziya, a.g.e. s.42

8 Yusuf Ziya, a.g.e. s.240

9 Yusuf Ziya, a.g.e. s.317

10 Yusuf Ziya, a.g.e. s.318